

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 19 febr. 1889, kl. 5 e. m.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om ändrad lydelse af §§ 15 och 17 i förordningen om eldfarliga oljor m. m. den 26 november 1875.

Uti § 1 af ofvanberörda förordning meddelas bestämmelser om de eldfarliga ämnen, hvarpå författningen eger tillämpning, hvarjemte dessa oljor indelas uti två klasser: *den första klassen eller de mycket eldfarliga oljorna*, hvilka redan vid + 40° Celsii termometer eller derunder afgifva antändbar ånga, och *den andra klassen eller de mindre eldfarliga oljorna*, hvilka först vid en högre värmegrad lemna antändbar ånga. Till första klassen räknas, bland andra, gasolja och rå petroleum, till andra klassen, jemte en del öfriga, fotogén och astralolja.

Vidare innehåller denna förordning, beträffande minuthandel med de eldfarliga oljorna och de för sådan handel eller enskild förbrukning afsedda förråd, följande stadganden uti 15, 16 och 17 §§, nemligen:

§ 15.

»De för minuthandel med eldfarliga oljor afsedda förråd indelas i större och mindre.

Större förråd må innehålla 1,000 kannor och kan med Vår Befallningshafvandes tillstånd få, derest omständigheter dertill föranleda, ökas till 2,000 kannor, dock att eldfarlig olja af 1:sta klassen icke må i sådant förråd ingå till större myckenhet än 200 kannor i förstnämnda och 400 kannor i sistnämnda fall.

Mindre förråd må utgöra 300 kannor, dock att i sådant förråd eldfarlig olja af 1:sta klassen icke må ingå till större myckenhet än 30 kannor.

§ 16.

Mom. 1. Lägenhet, afsedd att innehålla *större förråd* af eldfarlig olja, skall vara till alla delar eldfast med dörr och luckor af jern, hvilka kunna utifrån tillslutas, samt i öfrigt hafva sådant läge eller vara så inrättad, att något aflopp för oljan derifrån icke finnes och att tillräcklig luftvexling der eger rum;

Ej må lägenhet för nyss sagda ändamål begagnas, förr än uppå derom gjord ansökning vederbörande polismyndighet, efter föregående på sökandens bekostnad förrättad besigtning, dertill meddelat tillstånd.

Mom. 2. Vid begagnande af lägenhet, hvarom i mom. 1 sägs, iakttages:

a) att i lägenheten icke må inrymmas annan lätt antändlig eller på annat sätt eldfarlig vara af hvad slag som helst.

b) att kärl, hvori oljan förvaras, skola vara antingen af metall eller af trä med jeruband samt starka och väl tillslutna; samt

c) att i lägenheten ej må rökas tobak eller der tändas eller dit medföras eld eller tändstickor.

§ 17.

Mindre förråd af eldfarlig olja må förvaras uti vanlig handelsbod under följande vilkor:

a) att kärl, innehållande sådan olja, skall vara stadigt uppställt på en från andra handelsvaror afskild plats;

b) att eldfarlig olja af andra klassen förvaras å sådana kärl, som i § 16 mom. 2 punkten b) omförmälas; att till förvarande af 1:sta klassens olja användas slutna metallkärl af högst 10 kannors rymd, dock att högst 3 kannor sådan olja må kunna förvaras i slutna glas- eller stenkärl, som hvarterda rymma högst 25 kubiktum, med iakttagande härvid,

att dessa kärl skola uppställas på ett mot kullslagning och sammanstötning betryggande sätt; samt

e) att i handelsbod, hvarest eldfarlig olja hålles till salu, icke må säljas eller förvaras krut eller andra sprängämnen.»

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, n:o 74, har *L. F. Odell* väckt förslag om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om ändrad lydelse af §§ 15 och 17 i ofvanberörda förordning,

Beträffande § 15 anför motionären i hufvudsak följande: Enligt hvad erfarenheten gifvit vid handen hade under den tid, förordningen tillämpats, det visat sig vara svårt, för att icke säga omöjligt, för minut-handlanden att efterleva förordningens stadganden rörande förvaring och försäljning af lysoljor. Endast få minut- eller diversehandlande hade så pass betydlig oljeförsäljning, att de i och för oljans förvaring hade anledning uppföra en så beskaffad, dyrbar byggnad, som 16 § i nämnda förordning gjorde till vilkor för innehafvandet af *större förråd*. Men äfven desse hade i allmänhet sina oljemagasin belägna så pass långt från sjelfva handelsboden, att de nödgades i den eller i dess omedelbara närhet förvara ett mindre parti olja, afsedt för den dagliga minutförsäljningen; och en hvar köpman såväl å landet som i städerna, der icke oljeförsäljningen vore på särskildt sätt ordnad, vore således i större eller mindre grad beroende af bestämmelserna i förordningens 15:de, 17:de och 18:de §§ rörande *mindre förråd*. Enligt förstnämnda § finge sådant mindre förråd utgöra 300 kannor, hvaraf dock högst 30 kannor af 1:sta klassen; och då med eldfarliga oljor ju vanligen menades de i handeln förekommande lysoljorna, finge mindre förråd således utgöra 270 kannor fotogén och 30 kannor gasolja. För de fleste minuthandlande vore denna mängd *fotogén* tillräcklig för behofvet, men en kvantitet af 30 kannor *gasolja* för försäljning vore deremot alldeles otillräcklig, hvaraf följde, att oupphörliga inköp och transporter af obetydliga partier måste ske. Detta medförde en kostnad, som icke stode i rimligt förhållande till det pris, denna vara betingade, utom det myckna besvär och de många olägenheter, som ett dylikt tillvägagående hade till följd. Vore det sålunda, som lätteligen torde inses, öfvermåttan svårt att i en handel reda sig med ett försäljningslager af 30 kannor gasolja, så blefve också frestelsen att öfverskrida detta tillåtna quantum mycket stor. Härtill komme ännu en annan vigtig omständighet,

den nemligen, att påföljden för öfverträdelse af ofvanberörda förordnings föreskrifter drabbade den felande i vida högre mått än sjelfva förordningen angåfve. De bolag, hvilka meddelade försäkring mot brandskada af varulager, uppstälde nemligen denna förordnings noggranna efterlefnad såsom villkor för ingångna försäkringars giltighet, hvaraf följde, att den minsta öfverträdelse af ett lagbud, som endast med yttersta svårighet stode att efterfölja, kunde medföra icke endast därför stadgad straff utan äfven ekonomisk ruin.

Under åberopande af dessa skäl har motionären salunda föreslagit, att Riksdagen ville i underdånighet anhålla om sådan ändring af § 15 i kongl. förordningen om eldfarliga oljor m. m. den 26 november 1875, att i *mindre förråd*, hvilket som hittills skulle utgöra 300 kannor (omkring 785 liter), eldfarlig olja af 1:sta klassen finge ingå till en myckenhet af 80 kannor eller omkring 200 liter.

I fråga om § 17 af ifrågavarande förordning har motionären framhållit, att den uti detta lagrum lemnade tillåtelsen, att *all* den olja, som finge finnas i mindre förråd, kunde få förvaras i vanlig handelsbod, syntes i hög grad minska den säkerhet emot eldfara, som afsåges med inskränkningsen i § 15 beträffande det parti gasolja, som i sådant förråd finge ingå. Obestriddligen måste nemligen — håller motionären före — förvaring af 300 kannor lysolja i en handelsbod, der eldning förekommer och belysning med lampor eller annorledes vore nödvändig, medföra större eldfara, än om endast ett obetydligt parti olja förvarades i sjelfva handelsboden och det öfriga af *mindre förrådet* inrymdes i en från handelsboden afskild lokal, äfven om i detta senare parti förekomme gasolja till den mängd, motionären förut föreslagit, och hvilken tillsammans med det i handelsboden förvarade skulle få utgöra 210 liter. Då det icke heller kunde vara behöfligt eller väl aldrig förekomme, att 300 kannor lysolja förvarades i någon handelsbod, föresloges, att 17:de § i berörda förordning skulle ändras derhän, att af eldfarlig olja i *mindre förråd* högst 30 liter gasolja och 50 liter fotogén må förvaras i vanlig handelsbod eller uti i dess omedelbara närhet belägen packbod och återstoden i annat från handelsboden afskildt magasin eller annat lämpligt förvaringsrum, hvori ingen finge med lyse eller rökande tobak inträda.

Efter hvad utskottet inhemtat, har förbrukningen och i följd deraf äfven importen af gasolja under de sistflutna åren alltjemnt nedgått. Detta förhållande har utskottet jemväl fått bekräftadt af sakkunniga affärsmän, med hvilka utskottet satt sig i förbindelse. Att under sådana omständigheter tillstyrka en förändring uti nu gällande lagstiftning i syfte att det s. k. mindre förrådet af denna i hög grad eldfarliga olja skulle ökas från 30 till 80 kannor, synes utskottet ingalunda välbetänkt, helst utskottet, som icke erfarit någon olägenhet genom tillämpningen af nu gällande föreskrifter i 15 §, har all anledning antaga, att den förändring i nämnda §, som motionären åsyftar, skulle föranleda till ökad kostnad och svårighet vid brandförsäkring af varulager, hvaruti eldfarliga oljor inginge.

Lika litet finner utskottet motionären hafva framhållit fullgiltiga skäl för sitt förslag till förändring af 17 §. De försigtighetsmått, som i detta lagrum föreskrivas för förvarande af mindre förråd eldfarlig olja uti handelsbod och hvilka stadganden än ytterligare kompletteras genom de säkerhetsåtgärder, som påbjudas uti den nästföljande eller 18 §, äro, såvidt utskottet varit i tillfälle att inhemta, fullt tillfredsställande, för såvidt som de på behörigt sätt efterleivas; och utan en sådan förutsättning eller lagbudens ovilkorliga åttlydnad kunna icke några säkerhetsföreskrifter — och sålunda icke heller de af motionären föreslagna — blifva verksamt betryggande.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon kammarrens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 februari 1889.

På utskottets vägnar:

Gustaf Berg.
